۶٤٧ نچی نومر ۱۳۲۹ سنه ۲ ربیع الاول — جمعه — ۱۹۱۱ سنه ۱۸ فیؤرال №647

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“.
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“.
Плата за обявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

یولدز

آلتنچی سنه

«یولدز»
یکشنبه، سهشنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده
اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم،
آلتی آی اوچون ایکی صوم،
اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تیندر.
آدرس آلماشدرو ۲۸ تین.
اداره‌سی بچن بازارنده «بلغار»
مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

آچلدی

اون بیرنچی فیؤرالدن اعتبارا، یؤانگیلیستوؤسکی اورامده ابراهیمفلر (بختیارلر) یورطنده باشلادی. «بوف» مسلمانلرغه مخصوص بر کینیماتوغراف بولدیغندن کورسه‌تیله طورغان لرنك رو ملرینه موافق کارتینه‌لر بولاچقدر. «بوف» یاکی چققان کارتینه‌لرنی قرانده ایلك ئلك بات و غریب رسملر کورسه‌توركه طر وشه‌چقدر. عقللو خانملر اوچون آیوروم اورونلر وخصوصی خادمه‌لر حاضر بولوب آنلرنك راحتلکلرینه آیورم صورتده دقت ایتوله‌چکدر.

«بوف»

اسلی کینیماتوغراف آچلوب کارتینه‌لر کورسه‌تیله نرسه‌لرینه کوبره‌ك شرق طورموشندن آلنغان مسلمان‌لرغه کورسه‌تورگه اجتهاد ایتوب هر وقت یاکی دن یاکی ایلك

باصلوب چقدی.
مشهور حسن خط معلملرمزدن عماد افندی نوغای بیگف قلمی ایله‌ن یازلمش

حسن خط دفترلری

۱ نچی و ۲ نچی. بهاسی ٦ شار تیندن.
ناشرلری قزانده معارف کتبخانه‌سی
آدرس: Казань „Маарифъ“

مشهور محررلرمزدن عیاض افندی اسحاقی اثرلری:

تلانچی قزی I	٢٥ تین	معلم	٣٠ تین
« II »	« ٢٥	قیامت	« ٣٠
ایکی یوز یلدن صوك انقراض	« ٣٠	جیننق	« ١٦
آلدم بیردم	« ٣٠	اسامی کتبمز بوش یبه‌ریله.	

بو کتابلرنك نسخه‌لری آز قالدیغندن تیزره‌ك آلولرینی توصیه ایته‌مز
آدریس: Казань „Сабахъ“

خانملرگه هدیه! **آش اوستاسی** خانملرگه هدیه!

کتابنك بابلری اوشبولردن عبارتدر:

۱-تورلی شورپالر، ۲-اینلی آشلر، ۳-یورط قر اشلری، ٤-بالقلی آشلر، ٥-صووسلر، ٦-صالاتلر، ۷-طاتلیلر، ۸-ماروژنی، کریم، ژیله‌لر، ۹-کامپوتلر، ۱۰-ؤارینیه‌لر قایناتو، ۱۱-قامرلی آشلر، ۱۲-بلنلر، ۱۳-پیچینیه‌لر، ۱٤-عثمانلی، ترك آشلری، ۱٥-تورلی آشلر واچملکلر.

«آش اوستاسی» نك هر عائله‌ده بر نسخه‌سی بولورغه تییش!
«آش اوستاسی» نك بو کونده آفتق مڭگی صانوغه قویلدی!
«آش اوستاسی» نك بهاسی ٥٠ تین، پوچته ایله یبه‌رورگه ٦٠ تین.
مراجعت اوچون آدرس: г. Казань, „Гасръ“.

باصلوب چقدی

تاریخ اسلام

اوچنچی قسم
شاکر سلیمانی اثری
برادران کریموفلر نشری
بهاسی ٥٠ تین
Казань, Типографія Т-го Д-ма „Бр. Каримовы“. 1911.

باصلوب چقدی:

جوامع الکلم

رضاء الدین حضرت فخرالدینف اثری.
ایکنچی مرتبه توزه‌تلوب باصدرلدی.

علم حدیثدن ایڭ معتبر اصللر جیلوب، صایلاب ترتیب ایتلگان بو کتاب فن حدیثدن مکتبلرده اوقتور اوچون ایڭ موافق کتابدر. ایکنچی باصمه‌سنده حدیثلرنك اصللری ینه‌دن بر قات تیکشرلدی. بعض اورونلری آرتدرلوب وبعض یرلری کیمتلدی. باصمه‌سی نفیس، هم درست. معلم ومدرس افندیلرنك دقتلرن جلب ایته‌مز. بهاسی ۱۲ تین. پوچته ایله ۱٤ تین. کوبله‌ب آلدرورغه آدریس:

Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

ایلیکترو تیاتر «سؤیت»

مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده
سیانس هر کون کیچ ٤ ساعتده باشلانا.

پنجشنبه، جمعه هم شنبه کونلرده کورساتله‌چك رسملر:
۱) آننا کارینینا (دراما) ۲) ایکس‌لی-تیرم (کورنش) ۳) یخشی شهادتنامه باکه یاشرن جاسوس (کولکی) ٤) قصه بخت (دراما) ٥) عجب کییم (غلوپیشکین طرفندن اوینالغان کولکی اسسینا) ٦) پاتی ژورنال آطنالق واقعه‌لر) ۷) ماناخ (کولکی)

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.
آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هر تورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مارکوؤچ بورله‌ند آورولرنی هر کون ۹ دن ٤ که قدر قبول ایته. تیخؤینسکی هم بچه‌ن بازاری اوراملری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

٥٠ یللق یوبیلی.

ایرته‌گه، ایمپیراتور آلیکساندر ثانی حضرتلرینك اراده‌سی ایله روسیه‌ده‌گی کره‌ستیانلرنك آلپاوتلر قولندن آزاد ایدلولرینه ٥٠ یل طولادر. شول مناسبت ایله روسیه‌نك هربر شهرلرنده بایرام ایدلوب دعالر قیلناچقدر.

کره‌ستیانلرنی آزاد قیلو فکری یکاتیرینا ایکنچی، پادشاه بولوب طورغان زمانلرده اوق باشلانغان ایدی. حتی بر نیچه کشیلر طرفندن بو حقده لایحه‌لرده ترتیب ایدلگان ایدی. لکن صوڭندن یکاتیرینا ایکنچی بو فکرندن قایتوب کره‌ستیانلرنی آزاد قیلوغه بتونله‌ی خلاف طوردی. «بزنك یاخشی آلپاوتلر قولنده طورا طورغان کره‌ستیانلرنك حالندن‌ده یاخشی معیشت دنیاده یوق» دیدی. ایمپیراتور آلیکساندر اوّل زماننده بر وقت بو مسئله ینه‌دن بیك‌نق قوتله‌ندی لکن اوز اقغه بارمادی باصلوب قالدی.

ایمپیراتور آلیکساندر ثانی زمانینه‌قدر اش شول حالده کیلدی. آلیکساندر ثانی پادشاه بولغاچ کره‌ستیانلرنی آزاد قیلو فکری دخی‌ده قوتله‌ندی. پادشاه بو مسئله حقنده لایحه توزو اوچون مخصوص کامیتیت یاصادی. اول کامیتیت بر نیچه یللر بو طوغریده فکر یورتوب ۱۸٦۰ نچی یل آخرلرینه طابا لایحه تمام بولدی. صوڭره بو مسئله دولت ساؤیتینه کرتلدی. پادشاه آلیکساندر ثانی حضرتلری دولت ساؤیتینك مجلسن اوزی آچوب بو حقده اوشبو مفهومده نطق سویله‌دی. «دولت ساؤیتینك قارامقینه کرتلگان، - کره‌ستیانلرنی آزاد قیلو مسئله‌سی- اوزینك اهمیتی اوستینه، روسیه اوچون حیات مسئله‌سیدر. روسیه‌نك قوت هم زورلغی اول مسئله‌نك حل قیلنووینه عائددر. بواشنك فائده‌لی ایدکینه مین اشانغان شیکللی سزده اشانا طورغانسزدر دیب بلەم. مین بو اشنی صوڭغه قالدرونی تله‌میم. شول سببدن فیؤرال اورتالرینه‌قدر بو مسئله‌نك حل قیلنوون تلیم. خلق یڭی یرلرینه باشلاغانچی خلققه اعلان ایته‌رگه اولگرسون. یا کادن تکرار ایته‌م. بو مینم قطعی اراده‌م، - بواش حاضرلك بتسون. منه اینده‌ی دورت یل بولدی، بو مسئله همان‌ده صوزلوب آلپاوتلرنی‌ده کره‌ستیانلرنی‌ده خوف هم امید اچنده طوتا. بونك اوز اقغه صوزلووینك روسیه اوچون هلاکتلی بولووی احتمال.» ایڭ آخردن پادشا حضرتلری نطقن اوشبو سوزلر ایله تمام ایتدی «بواشکه سزنك قاراولرگز تورلیچه بولور. مین هر بر تورلی فکرلرنی بیك اعتبار ایله طڭلیم، لکن مین سزدن بر نرسه‌نی طلب قیلورغه حقلی: سز اوزگزنك شخصی منفعتلرگزنی بر طرفقه قویوب طورگز، اشکه بر آلپاوت بولوب قاراماگز، بلکه مین انابت قیلغان مملکت مأمورلری بولوب قاراگز».

آلیکساندر ثانی حضرتلرینك طلبلری هم اصرارلری سایه‌سنده بواش هیچ بر توقفسز قارالوب چقدی. ۱۹ نچی فیؤرال ۱۸٦۱ نچی یلده آلیکساندر ثانی حضرتلری طرفندن امضا ایدلوب ٥ نچی مارتده بتون روسیه‌گه شادلق ایله اعلان ایدلدی. شول کوندن باشلاب کره‌ستیانلر آلپاوتلر قولندن قوتلدیلر. بونلرغه آلپاوتلرنك ملکلرندن بولب عمرلك استفاده قیلورغه یر بیرلدی. اول یر اوچون آنلرغه اوبرو‌ك توله‌رگه لازم ایتلدی. اورنی ایله اول یرلر کره‌ستیانلرنك اوزلری طرفندن صاتوب آلنوب حقن آلپاوتلرغه واقلاب توله‌رگه یاصالدی. بعض اورنلرده آلپاوتلر طوغریدن طوغری یرلرن خزینه‌گه صاتوب آقچه‌سن آلدیلر، صوڭره اول یر اوچون کره‌ستیانلر خزینه‌گه واقلاب توله‌رگه بولدیلر. صوڭره بونلر هر بر حقوقده مملکتنك باشقه یرده‌گی خلقی ایله بر تیگز بولوب باشقه یرلرده‌گی شیکللی آول هم ؤولست اداره‌لری ایله اداره ایدله باشلادیلر. لکن باشده اشلر ترتیبکه صالنوب بیتکانچی ؤولست ایله برگه بونلرنك اشلرن قاراو اوچون میراؤای پاسریدنیکلر قویلدی. بر نیچه یللرغه‌قدر مذکور مأمورلر حکم قیلوب کیلدیلر. حاضرگی کوندن اینده‌ی بوندی اداره‌لر بتدی. بر نیچه یلدن بیرلی بتون روسیه اوچون عمومی بولغان‌زا کونلر ایله اداره ایدله‌در. ایشته آنلرنك آزاد ایدلولرینه حاضر ایللی یل طولدی. ایرته‌گه بایرامن ایته‌چکلر. اوّلده کرپاستنوی بولوب طورغان کشیلر اوچون بو کون بیك زور شادلقلی بر کوندر. کرپاستنوی بولماغان کشیلرده آنلرنك آزادلقغه چغولرینه البته شادلانورغه تییش.

افترالر.

روسیه‌ده چی اوکلرنك اعتباری حکومت اربابی قارشنده‌ده توشه بارغانی بو کونلرده بیك ظاهردر. هر نه‌رسه‌نك افراطی حددن تجاوز قیلغانی یاراماغانلقدن چی اوکلرنك حال وحرکتلری اورتا اوکلرغه‌ده یاراب بتمی. بر نیچه ولایتده چی روسلر سایوزینه رخصت بیرلمه‌وی بونلرنك اعتبارلرینی درجه‌ده ایکانینه دلیل اولمق اوچون کافی بولسه کیره‌ك.

صاریچین ماناخی «ایلیادور» ده اوزینك سینود قرارینه قارشی طوروی ایله افراط اوکلقنك آبروین بیك توشردی.

افراط اوکلرنك الوغلر نظرندن اعتبارن بترورگه تورلی سببلر بار. آنلر بیك قدیمی اولدقلرندن حکومتنك زمانچه تدبیرلرن‌ده یاراتمیلر. حکومت بر اشنی مملکتنك ترقییی اوچون قیلا. قارا اوکلر آنی آڭلامیلر.

اوکلرنك «روسکوی ازنامه» کبی گازیته‌لرنده حکومتنك فائده‌لی تدبیرلرندن زارلانوب یازلغان مقاله‌لر بیك کوب اوچری. چی اوکلرنك اعتبارغه کره آلماولرینه ایڭ برنچی سبب آنلرنك منطقسز فکرلریدر. فکر، استدلال، دعوا واثبات بابنده آنلر بیك صایدن یوزه‌لر. غرض فاسدلرن اثبات اوچون تله‌سه‌لر نینده‌ی سفسطه‌لرغه چومالر.

اوکلرنك یهودیلر حقنده یازغان مقاله‌لرن اوقوغان کشیلر کوره طورغانلردر، آنلر یهودیلرنی خلققه یامان کورسه‌تور اوچون تلگه آلماسلق دلیللر یازدیلر. کوب یازا طورغاچ بونلر یهود حقنده یازودن اوزلری‌ده طویغان بولمق کیره‌ك، حاضرده یهودیلرنی طاشلاب مسلمانلرغه افترا قیلا باشلادیلر.

«روسکوی ازنامه» گازیته‌سنده بو کونلرده مسلمانلر حقنده یازلغان مقاله‌لر طورغانی افترادن عبارتدر.

مذکور گازیته‌ده یازوچی مسلمانلرنك مکاریه‌جییلشلرن ترکیه‌ده‌گی ملادوتورکلرنك تأثیرندن کوره.

آنك فکرنچه اول مجلسلرده روسیه‌ده‌گی یاش ملالرنی ترکیه‌ده بر نیچه آی طوروب ملادوتورکله‌نوب قایتقان کشیلردن‌گنه قویارغه قرار بیرلمش. ملادوتورکلر حضورنده کورس بتروب ختم کتب قیلوب قایتو اوچون بیش آلتی آی استانبولده طورو کافی ایمش.

گویا مصرده بوتون دنیا مسلمانلرینك سیاسی کامیتیتلری بار ایمش. بو کامیتیتنك روسیه‌ده چلینلری گویا اوشبو ذاتلر ایمش:

۱) رضا قاضی فخرالدینف، ۲) ملا عاییف، ۳) ملا آپانایف، ٤) صاراتاو طرفندن ملا آطلاسف، ٥) یولدز محرری مقصودف ٦) الفت محرری ابراهیمف، ۷) وقت محرری کریمف، ۸) ایر کوتلدن شغیعوللین، ۹) بوبی ملاسی، ۱۰) اسماعیل غصپرینسکی، ۱۱) آنك معینی طوپچیباشف. بو دعواسن اثبات قیلو اوچون یازوچینك هیچ بر دلیلی یوقدر. هم بولورغه ممکن‌ده توگلدر.

فقط مشهور کشیلر ومحررلرنی طوتقان‌ده صاناغان.

بو کشیلرنك قایسی محرر، قایسی بای، قایسی دماغه چلین بر بولغان. نیچك بولسه‌ده، گازیته‌لر آرقلی یازوچی بو اسملرنی ایشتکان، اوقوغان. شوندن اویوشدروب طوتقان‌ده یازغان.

بو مذکور کشیلرنك همه‌سی کوز آلدنده‌غی کشیلر. هرحال وحرکتلری تیکشروب طورلا. مأمورلرگه بونلرنك نی فکر وحالده بولغانی اوك گازیته‌لرگه مقاله یازوب آقچه آلوچیلردن آرتغراق معلوم.

بوندی فکرلرگه دانوسچی ملالرنك یازوب بیرگان افترالری‌ده احتمال سبب بولغاندر.

نی قیلمق کیره‌ك، یالغان شاهدلر، خطا حکملر همان بولوب طورا. شاید حکومت اربابی بو افترالرنك اوزلرینه‌گنه اشانوب مسلمانلر حقنده تییشسز سؤظنده بولماسلر. البته تدقیق وتفتیش قیلورلر. بوندن فقط حقیقت‌گنه ظاهر بولور.

دوما تیره‌سنده

۱۲ نچی فیوْرال مجلسنده، تعلیم عمومی یاصاو حقنده‌غی لائحه اوچنچی مرتبه‌مذاکره قیلندی.

ایکنچی مرتبه قارالغانده، تعلیم عمومی یاصاو اوچون هر یلنی ۱۰ میلیون صوم آتدرا بارو حقنده‌غی برنچی قسم قبول ایتلگان ایدی. بومرتبه قارالغانده معارف وزارتی ایله‌اوکته‌برچیلر ۱۰ میلیون اورنینه ۸ میلیون گنه تعیین ایتوخصوصنده بر تصحیح کرتسه‌لرده اکثریت طرفندن آنلرنڭ فکری قبول ایتلمیچه، هریلنی ۱۰ میلون صوم آرتدرا بارورغه قرار بیرلدی.

لائحه‌نڭ قالغان قسملری‌ده آزغنه تصحیحلر ایله ایکنچی مرتبه‌ده قبول ایتلگانچه قبول ایتله. هم معارف وزارتی اوچیتللرگه معاشلق آرتدرو حقنده هم ایکی صنفلی ابتدائی مکتبلرنڭ ایکنچی صنفن تربیه ایتو حقنده، ایکی یل مدتنده نظام لائحه‌لری حاضرله‌سه ایدی دیگان طلب قبول ایتله.

مجلسنڭ بوندن صوڭغی قسمنده ایسر‌کلککه قارشی طورو حقنده‌غی نظام لائحه‌سی مذاکره قیلنوب اون اوچنچی استاتیه‌غه قدر قبول ایتله. بواستاتیه‌لر آراسنده آراقی شیشه‌لرینڭ اوستینه اچملکنڭ ضررلی نرسه ایکانچیلگن یازوب قویو هم اول اصخودلرینڭ وشهر دومالرینڭ اوزلری تحت نظارتنده بولغان یېرلرده آراقی صاتودن منع قیلو حقنده قرار بیره آلولری وبوقرارغه یورت خوجه‌سی بولغان کشیلرنڭ خاتون وقزلری‌ده قاتشا آلولری بیان ایتلگان.

❖❖

اسمولینسکی گوبیرناسندن صایلانغان دیپوتات لیوتف (اوکته‌برچیلردن) هم ژیتبسکی گوبرناسندن صایلانغان کشیش نیکونوویچ وفات بولغانلر.

❖❖

۱۹ نچی فیوْرال مجلسنده، ایسرکلککه مبتلا بولوب، عائله‌سینڭ طوزووینه سبب بولورلق کره‌ستیانلرغه آپیکه یاصاو حقنده برنظام لائحه‌سی قارالوب قبول ایتلدی.

❖❖

حاضر دولت دومامنده بارسی ٤٤٠ دیپوتات بار. ۱۹۱۰ نچی یلده بیش دیپوتات وفات بولغان: کنه‌زژولکونسکی، اورصول، لاوْرف، زلاتومیرژف هم کارااولف. دوما اعضالغندن اوچه‌و استعفا قیلغان: گریم، دژوند هم گالوژین. اوچنچی دوماده باشدن بیرلی ۱۹ کشی اولوب، ۱٤ سی استعفا ایتکان.

دومانڭ قراری ایله کالیوباکین هم کاصاروتف اعضالقدن چغارلغانلر.

فراکسیه‌لر جهتندن قاراغانده اوشبو رەوشچه بولنه‌لر:

اوکته‌برچیلر - ۱۳۱. بونلردن ۱۱ ی اوڭ اوکته‌برچیلر جمله‌سندن. ناتسیونالیستلر - ۹۲. اوڭلر - ۵۵. کادیتلر - ۵۰. ترقی‌پرورلر - ٤٠، سانسیال دیموکراتلر - ۱۵، طرودا‌وْیکلر - ۱٤، پولسکی کالو - ۱۱، مسلمان فراکسیه‌سنده - ۹. پولسکی لیتوْوسکی گروپپا - ۷، هیچ بر پارتیه‌گه منسوب بولماغانلر - ۱٤ کشی.

خارجی خبرلر

ترکیه - یمنده عصیان قیلغان عربلر صنعا بله حدیده آراسنده ترك عسکرلرینه هجوم ایتکانلر ایکان. برنیچه ساعت صوغشقاندن صوڭره محاربه‌میداننده بیك کوب مقتول ومجروحلرن قالدروب، قاچارغه مجبور بولغانلر.

❖❖

اشقودره‌دن آلنغان خبرگه قاراغانده بوکونلرده گینیرال گوبیرناطور بدری پاشا ترکیه حکومتینڭ امری ایله حبسکه آلنغان. اول ترکیه‌نڭ اهمیتلی یازولرن چیت حکومتلرنڭ برسینه صاتوده متهم بولغان. اشی عسکری محکمه‌ده قارالاچق ایکان.

ترکیه وگیرمانیه - ترکیه‌نڭ عسکریلرندن، دیپوتاتلرندن هم گازیته محررلرندن برنیچه‌سینڭ نیمیسلرنڭ حیاتلری ایله‌طانشو اوچون، گیرمانیه‌غه مهمان بولوب باراچقلری گازیته‌لرده یازلغان ایدی. حاضرده بیرلین شهرنده مشهور گولتس پاشا تحت ریاستنده ترك مهمانلرن قارشی آلو اوچون، برکامیتیت تأسیس اولنغان. مهمانلر کیله‌سی جای ابیون آینده سفرگه چغاچقلر ایکان.

فرانسیه - بوندن مقدم فرانسیه‌نڭ باش وزیری بریبان پارلامینتده وزیرلر کابینیتینه انابت قیلونی طاوشقه قویغان ایدی. طاوشلرنی صاناغاندن صوڭره جمهوریت طرفدارلرندن کوبسینڭ حکومت یاغنده بولماغانلقلری معلوم بولدی. بوتقدیرده بریبان کابینیتینڭ اش باشنده قالووی ممکن توگل ایدی. شول سببدن بریبان تحت ریاستنده‌گی وزیرلر کابینیتینڭ استعفا قیلغانلغی رسمی صورتده اعلان ایتلدی.

دیپوتاتلرنڭ کوبسی بریبان‌نڭ تیمر یول زاباستوفکه‌لری وقتنده قیلغان معامله‌لرندن راضی بولماغانلر.

کارول نیکولای - چورناگوریه کارولی نیکولای‌نڭ آوری باشلاغانلغی گازیته‌لرده یازلغان ایدی. حاضرده حالینڭ کوندن کون ناچارلانا بارغانلغی حقنده سیتینیه‌دن تیلیگرام آلندی.

آمیریکه - قوشمه‌جمهوریتنڭ وکیللر پالاتاسی یاڭاصوغش پاراخودلری اشله‌تو هم قوریده‌غی عسکرلرن قوراللاندرو اوچون، ۹۱ میلیون صوم هم پاناما کانالن نغایتو اوچون، ٦ میلیون صوم آقچه صرف ایته‌رگه قرار بیرگان. چیت مملکت گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده آمیریکه‌نڭ حاضرله‌نووی یاپونیه‌غه قارشی طورو اوچون ایکان.

ترکیه - سلطان محمد خامس‌نڭ آلبانیه‌غه‌سفر قیلو پروگرامی استانبول گازیته‌لرنده اعلان ایتلدی. پروگرام شوندن عبارت: ۲۸ نچی آپریلده‌سلطان «بارباروس» اسملی برونینوس هم برنیچه صوغش کویمه‌سی ایله استانبولدن سلانیك‌که سفر قیلاچق. آنده ایکی کون طورغاندن صوڭره اوسکوب‌که هم پریشتینه‌گه باروب، آنده آچلاچق زور مدرسه‌نڭ رسم کشادنده حاضر بولاچق. آندن ینه‌دن سلانیك‌که قایتوب، مناستیر ولایتینه کیته‌چك. مناستیردن سلانیك آرقلی دیگز بوینچه استانبولغه قایتاچق.

❖❖

بوآراده آلبانیه‌ده‌ینه‌دن زور فتنه‌لر چغو احتمالی گازیته‌لرده‌یازلا باشلادی. آرناودلر ترکیه حکومتینڭ یمنده‌گی عاصیلر ایله مشغول بولووندن استفاده ایتوب، صوغشورغه قرار بیرگانلر. چورناگوریه‌غه قاچقان آرناودلر بیك یاخشی قوراللانوب، ترکیه‌اچینه هجوم ایتمکچی بولوب طورلر ایکان.

ایران - پیرسیه‌نڭ مجلسی ژاندارم اشلرن اصلاح قیلو اوچون شوْیتسیه‌دن اوچ آفیسر چاقرورغه قرار بیردی.

❖❖

بوکونلرده ایرانڭ خارجیه وزیری مجلسده سیاسی اشلر حقنده نطق سویله‌ب، حاضرگی کونده پیرسیه بله باشقه دولتلر آراسنده معامله‌لرنڭ یاخشیلانغانلغن اعلام قیلدی. - «بزنڭ آرامز براقده‌غی دولتلر ایله یاخشی بولغان کبی کورشیده‌گی حکومتلر ایله‌ده کوندن کون یاخشیلانابارا. بوندن مقدم ترکیه‌نڭ باش وزیری حتی پاشا پیرسیه‌گه خیرخواه بولغانلغی حقنده نطق سویله‌گان هم طهرانده‌غی سفیری آرقلی حدود مسئله‌سن حل قیلورغه تله‌گانلگن اعلام قیلغان ایدی. بونڭ سایه‌سنده ترکیه بله ایران آراسنده دوستلق دوام ایته‌چك. بزنڭ روسیه ایله‌ده آرامز یاخشی. روسیه حکومتی قزوینده‌گی عسکرلرن چغارووی ایله بزگه انابت قیلغانلغن آڭلاتدی. شول سببدن بزگه روسیه ایله دوست طورورغه هم ایکی آراده تجارت اشلرن ترقی ایتدرورگه اجتهاد ایته‌رگه کیره‌ك» دیدی. مجلسده دیپوطاتلرنڭ کوبسی خارجیه وزیرینڭ نطقینه ممنونیتلرن اظهار اینوب، قول چابدیلر.

بلغاریه - بلغاریه‌نڭ سابق وزیرلرندن برنیچه‌سینڭ خزینه آقچه‌سن اسراف قیلوده متهم بولغانلقلری گازیته‌مزده یازلغان ایدی. بوکونلرده بلغاریه‌نڭ صوبرانیه‌سی سابق وزیرلردن شیشمانوفدن باشقه‌لرن همه‌سن محکمه‌گه بیرونی معقول کوردی.

فرانسیه - بوکونلرده فرانسیه پارلامینتنده ایکی یاڭا برونینوس اشله‌تورگه آقچه تعیین قیلو حقنده مذاکره بولغان وقتده سوسیالیستلردن سامبانطق سویله‌ب، صوغش اشلرینه طوتلاطورغان مصارفلرنی کیمتورگه تییشلگن بیان قیلدی. - «بوئه‌لی بحریه وزارتینڭ صوغش کویمه‌لرن کوبه‌یتوخصوصنده تۆزوگان پروگرامینڭ برجزئی گنه اول بوندن صوڭره‌ده بیك کوب پاراخودلر اشله‌تورگه فرض قیلا. ئولم اشینه اول قدر کوب آقچه صرف ایتوهمه‌سی اشچی خلقلرنڭ جیلکه‌لرینه توشه. شول سببدن فرانسیه حکومتینه دنیاده‌غی دولتلرنڭ قوراللانولرن کیمتو حقنده چاره‌لرینه کرشورگه کیره‌ك» دیدی هم پارلامینت طرفندن اوشبو قرارنامه‌نی چغارونی اوتندی: «وکیللر پالاتاسی حکومتکه، قوراللانوغه برچیك تعیین قیلو حقنده همه دولتلر خصوصا آنگلیه وگیرمانیه ایله مذاکره ومخابره باشلاونی مصلحت کوره».

فرانسیه‌نڭ خارجیه وزیری پیشون سامباغه جواب بیروب، حاضرگی کونده قوراللانونی کیمتورگه ممکن بولماچغن اعلام قیلدی. - «۱۸۸۹ هم ۱۹۰۷ نچی یللرده گاآگاده بولغان صلح عمومی کونفیرینسیه‌سی دولتلرنڭ صوغشقه حاضرله‌نولرینه بر حد تعیین ایتوخصوصنده طرشورغه قرار بیرسه‌ده، مقصودینه ایرشه آلغانی یوق. آنگلیه، گیرمانیه هم آمیریکه‌دن کیله طورغان خبرلرگه قولاق صالسه‌ڭز: هیچ بر بیرده قوراللانونی کیمتورگه اویلامیلر. بوندن الك قوشمه جمهوریت رئیسی طافت بوطوغریده اجتهاد ایته باشلاغان ایدی. بوکونلرده ایسه اول‌ده عسکری وبحری اشلرگه کوبره‌ك آقچه تعیین قیلوطرفن قوتلی باشلادی. مین حاضر سزگه شونی اعلان ایتم: حاضرده صلح عمومینڭ بیك زورتره‌گی عسکرهم قلوط بولاچق» دیدی.

سامبانڭ بوحقده‌غی فکری ۱۸۷ طاوشقه قارشی ۳۵٤ طاوش ایله رد ایتلدی.

صوڭره جمهوریت طرفدارلرندن ایکی دیپوتات گاآگاده بولاچق کونفیرینسیه‌ده قوراللانونی کیمتومسئله‌سن مذاکره‌گه قویو خصوصنده روسیه وآنگلیه‌نڭ رضالقلرن الورغه اجتهاد ایتونی حکومتکه طابشرو حقنده اعلامنامه تقدیم ایتکان ایدیلر. آنلرنڭ فکرلری اکثریت طرفندن قبول ایتلدی.

آمیریکه - ویاپونیه - حاضرگی کونده آمیریکه بله یاپونیه آراسنده صوغش باشلانووی بیك یاقن احتماللردن صانالا. پاریژ گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده یاپونیه حکومتی آمیریکه ایله صوغشور اوچون بیك نق حاضرله‌نمکده ایکان. اول شونڭ اوچون، روسیه بله اتفاق یاصاب قویغان. روس ویاپون محاربه‌سی زمانندمیاپونیه‌نڭ عسکری ۱۳ دیویزیه‌دن عبارت بولغان ایکان. حاضرده

۱۹ فیوْرال بایرامی مناسبتی ایله.

۱۸٦۱ نچی یل ۱۹ نچی فیوْرالده ایمپیراتور ایکنچی آلیکساندر حضرتلرینڭ فرمانی ایله، پامیشچیکلرنڭ ملکی حساب ایدلوب کیلگان کره‌ستیانلر آزاد ایتلدیلر. بوکون روسیه تاریخنده کورلگان یاقتی کونلرنڭ برسیدر. کره‌ستیانلر اوّلگی زمانده ایکیگه تقسیم ایدلگانلر، برقسمی پادشاهلق کرستیانی آتالوب ایکنچی برقسمی کریپاستنوی کرستیان آتالغانلر. بزنڭ مسلمانلر عموما پادشاهلق کرستیانی حساب ایدلدکندن کریپاستنویلق کورمه‌گانلر.

بویل ۱۹ نچی فیوْرالده کره‌ستیانلرنڭ آزادلقغه چغولرینه ایللی یل طولادر. شول مناسبت ایله روسیه‌نڭ هریېرنده بایرام ایتوب اول کوننڭ یادکارینه تورلی یاخشیلقلر قیلورغه حاضرله‌نه‌لر. شول اوق کونگه بریادکار بولسون اوچون بزده بو اورنده کریپاستنوی کره‌ستیانلك‌قای زمانلرده باشلانغان، نیچه یللر دوام ایتکان، آنلرحقنده زاکونلرده قای زمانلرده‌نیندی اوزگارشلر بولغانلغی حقنده برنیچه سوز یازوب کیتونی معقول کوره‌مز.

مملکتلرنڭ تورلیسنده کرستیانلك تورلیچه بولغان. عموما کره‌ستیانلر اوّلده یېرلرگه یېرله‌شوب اوطرغانلر، ایگن ایگو ایله مشغول بولغانلر. باشده هرقایوسی آزادخلق حساب ایتلگانلر. صوڭره بارا بارا دۆوره‌نلر قولینه کره‌باروب آنلرنڭ ملکی حساب ایتله باشلاغانلر. بعض مملکتلرده بواش حتی قوللق درجه‌لرینه باروب ییتکان. کریپاستنوی کره‌ستیانلك تورلی مملکتلرده تورلی زمانلرده باشلانغان شیکللی دوام ایتووی‌ده تورلیچه بولغان. ایڭ آخری ۱۹ نچی عصرده بتکان. کره‌ستیان لفظی روسیه‌ده ۱٤ نچی عصرلرده کورینه باشلاغان. آڭا قدر آنلرنڭ اوزلرینه مخصوص براسملری بولماغان. کره‌ستیانلك نیچك باشلانغاندر اول‌طوغریده تأریخده هیچ بر معلومات یوق. ۱٤ نچی عصرده‌ایسه کره‌ستیانلر اوزلرینه برصنف خلق‌بولوب اسمله‌نه‌باشلاغانلر. بونلر یاخصوصی کشی ملکینه اوطرغانلر یاخود قارا یېرلرگه یېرله‌شکانلر. اول قارایېرلر کره‌ستیانلرنڭ اوزملکلری حساب ایدلگانلرمی یاکه بولماسه کنه‌زیېرلری بولغانمی اول حقده اختلاف بار. پرافیسور سیرگییوْیچ بونلرنڭ یېرلری اوزملکلری بولغان. کنه‌زلر فقط پادشاهلقدن غنه ملکه‌گانلردی. خصوصی کشیلر ملکینه کروب اوطروچی کشیلر اوزآرا معاهده ایله یېرله‌شکانلر.

بریېردن ایکنچی اورنغه کوچوب کیته‌رگه اختیارلی بولغانلر. برکنه‌زلکدن ایکنچی کنه‌زلکگه کوچه‌رگه‌ده مختار بولغانلر. حتی بوندی کوچوب کیلوچیلردن ۱۰-۱۵ حتی ۲۰ یلغه قدر کنه‌زفائده‌سینه نالوك توله‌وهم عسکرلك قیلولردن‌ده معاف بولغانلر. بوکنه‌زلکدن ایکنچیگه کوچونی منع ایته‌رگه طرشولر کوبدن اوك باشلاغان. ۱۳-۱٤ نچی عصرلرده‌اوق، ناوْگورد کنه‌زی باشقه کنه‌زلر ایله‌سویله‌شوب ناوْگورد ژولستلرندن کشی کوچرونی منع ایتکان. شولای‌ده بولسه کنه‌زلك داخلنده بر یېردن ایکنچیگه کوچوب یورو اختیارلی بولغان. هم‌اول زمانلرده کنه‌ز ایله بولغان معاهده‌لرده بعض براورنلرکنه‌زگه نالوك توله‌ولردن معاف بولالر ایکان شول زمانلر کره‌ستیانلر مباح یېرلرنی طاشلاب نالوك توله‌مس اوچون منکور اورنلرغه کوچه‌رگه طرشالر ایکان. بواش کنه‌زلڭ خزینه‌سینه ضرر کیترگانلکدن وقتیله بعض برکنه‌زلر بوندی کوچولرنی منع‌ده قیلغانلر. خصوصی ملك بولغان یېرگه اوطرغان کره‌ستیانلر عموم ایله برگه پادشاهلق خدمتن قیلوب یېر صاحبینه یېر اوچون آقچه توله‌گانلر، یاخود آشلقلاتابیرگانلر یاخودیېر صاحبینه اشله‌ب توله‌گانلر. بونلرده اوطرغان یېرلرندن کوچوب کیته‌رگه اختیارلی بولغانلر.

لکن‌اول کوچوب کیتو اوچون یل اچنده برنیچه کون تعیین ایدلگان. بونوع کره‌ستیانلردن باشقه ینه مباح یېرگه اوطرغان کره‌ستیانلر بولغان. بونوع کره‌ستیانلر پادشاهلق‌غه‌غنه خدمت قیلغانلر. بونلرنڭ پادشاهلق خدمتندن باشقه خصوصی یېرخواجه‌لرینه قیلاطورغان خدمتلری بولماداقدن، خصوصی ملکدارلر قولنده طوروچیلرغه قاراغانده پادشاهلقغه کوبره‌ك نالوك توله‌گانلر. ۱۵ نچی عصر اورتالرنده یېرخواجه‌لری کره‌ستیانلرنی قسارغه نیت قیلا باشلاغانلر. نهایت ۱٤۹۷ نچی یلده کره‌ستیانلرگه بریېردن ایکنچی اورنغه کوچه‌رگه فقط یلینه برکونده‌گنه (۲٦ نچی نویه‌برده‌گنه) رخصت بیرلگان. آنده‌ده یېر خوجه‌سینڭ یورط یېرلری اوچون بریل طورغان بولسه، دورتدن بربهاسن، دورت یل طورغان بولسه، کامل بهاسن توله‌ب چغارغه یاصاغانلر.

۱٤ نچی عصرده مملکتنڭ یوقاری درجه‌ده‌گی خدمتلرن قیلوچی مأمورلر آرتقانلر. پادشاهلق بونلرنی تأمین ایتو اوچون آنلرغه یېرلر بیره باشلادی هم ۱٤ نچی عصرده روسیه‌نڭ اورتالرنده‌غی کوب قارایېرلر مأمورلرگه خصوصی ملك ایتوب بیرلدی. قارا یېرلرگه اورنلاشقان کره‌ستیانلرگه بوروشچه خصوصی کشیلر ملکینه کوچو آغر طویلدی.

اوّلده‌گی ژولست اداره‌لری بتدرلدی. آز یېرلرگه‌مالك بولغان مأمورلر هروقتده‌مادی جهتدن محتاجلقده بولدقلرندن کوندن کون اوزیېرلرنده طوروچی کره‌ستیانلرگه کوبره‌ك خدمتلر یوکله‌رگه مجبور بولدیلر. شول سببدن کره‌ستیانلر بوندی‌یارلی مأمورلر ملکنده‌گی یېرلردن کوچوب بایراق مأمورلرنڭ یېرلرینه اورنلاشونی اوزلری اوچون اوڭغایراق طابا باشلادیلر. بایراق کشی ملکنده طورو آنلر اوچون یڭلره‌ك ایدی. یارلی مأمورلر اوزلرینڭ یېرلرندن کره‌ستیانلر کوچوب کیتوسببلی فقیرلککه توشوب اوزلرینڭ معیشتلرن تأمین ایته آلمادقلرندن پادشاهلقغه خدمت ایتودن امتناع ایته باشلادیلر وبوطوغریده حکومتکه شکایت قیلا باشلادیلر. حکومت اوچون مأمورلرنڭ خدمتلری مملکتنی محافظه جهتندن بیك اهمیتلی بولدقندن آنلرنڭ شکایتلرن قبول ایتوب کره‌ستیانلرنی یېردن کوچوگه مانع بولورلق وسیله‌لرگه شروع قیلا باشلادی. کره‌ستیانلرگه کوچو اوچون کونلر تعیین قیلدی. کوچکان وقتده آلوب کیته طورغان مالّلردن اوّلگی یېر خوجه‌سی فائده‌سینه پوشلینا آلوقانونلری وضع ایتدی. مأمورلر فائده‌سن تأمین ایتومقصودی ایله قاره‌یېردن کره‌ستیانلرنی چغارونی طوقتاتدی. مأمورلر قارایېرگه مالك بولغاچ شول یېرده اوطورغان کره‌ستیانلرنی چغارماس بولدیلر. کره‌ستیانلرنڭ ایسکی مأمورلرگه بورچلی بولولری‌ده کوچودن مانع بولدی. چونکه کره‌ستیانلر یېر خوجه‌سی ایله ایکی آراده‌غی حسابلرنی تمام ایتکان تقدیرده‌گنه کوچه‌رگه اختیارلی بولالر ایدی. کره‌ستیانلرنڭ قای زمانلرده آلپاوتلرغه بوکتولری حقنده تورلی سوزلر بار. طاتیشچفنڭ نقلینه کوره برنچی کره‌بر کتلو ۱۵۹۲ نچی یلده بولورغه تییش. ۱۵۹۷ نچی یلده چققان نظام بوینچه، خلاف نظام اولارق قاچقان کره‌ستیانلرنی ازله‌ب کیری قایتارغه آلپاوتلرنڭ حقلری بار ایدی. صوڭغه طابا کره‌ستیانلرنڭ بالالری‌ده خوجه‌لرنڭ ملکی حساب ایدلدی. آلپاوتلر آراسنده کره‌ستیانلرنی صاتوده باشلاندی. ۱۷ نچی عصر آخرلرنده آلپاوتلر، قاچقان کره‌ستیانلرنی ازله‌ومدتن کوبه‌یتونی طلب قیلدیلر. ۱٦٤۲ نچی یلده بومدت اون‌بیش یلغه‌یتکرلدی. نهایت آلیکسی میخایلوْیچ زماننده برمدت بتونله‌ی بترلدی. پیترژیلیکی زماننده یېردن یاخود دۆوردن صالم آلولری بترلوب صالملرجان باشندن آلنا باشلادی. پیترژیلیکیدن صوڭغی پادشاهلر

عسکری ١٩ دیۋیزیەگە ییتکان. آدمیرال
طوگوپورت آرتورنی ٦ کرەیسر ایلە محاصرە
قیلغان ایکان. حاضردە یاپونیەنڭ کرەیسرلری
١٣ بولغان.
مذکور ایکی دولت آراسنده صوغشنڭ کینەتدن
باشلانوب کیتەچگن یازالر.

چوما.

٧ نچی فیۋرالغە قدر قتایدە چوما ایلە
آوروب اولوچیلرنڭ خاربیندن حسابن
یازالر. شول وقتغەقدر چوما ١٣ شهر هم ١٥٦
آولنی چوماچولغاب آلغان.
١٤،٦١٠ قتای، ٤٧ روس، ٢ فرانسوز هم
٩ یاپون اولگان. طبیبلردن ٣ یاۋروپالی،
بر یاپونیەلی، ٥ قتای طبیبی؛ استودینتلردن
بر روس، ٢ قتای استودینتی؛ سانیتارلردن
٢٢ قتای، ١٥ روس وبر یاپون سانیتاری
اولگان.
چوماغە قارشی تورلی دولتلر طرفندن
اوشبورەوشدە مصارف طوتلغان:
یاپونیە بر میلیون ٤٣٠ ملڭ صوم، قتای
٥٢٣ ملڭ دوللار، روسیە ٢٤٥ ملڭ صوم.
آوروشمال طرفندە بتە باشلاب، جنوب
طرفینە هم مانغولیەغە سرایت ایتە باشلاغان.

داخلی خبرلر

حضرت عثمان قرآنی - پیتربورغده
ایمپیراتورسکی آثار عتیقە کامیسیەسینە بو
کونلردە، حضرت عثمان طرفندن خط کوفی
ایلە یازدرلغان ١٢ دانە قرآننڭ ینە بردانەسی
کیترلگان. بو قرآن سمرقندنی آلغاندن
صوڭ گینیرال کاوفمان قولینە توشکان ایکان.
تیریگە یازلغان بو قرآننڭ آورلغی ایکی
پود یارم چاماسندە ایمش در.

شیماخیدە - بویل شیماخی شهر ادارە-
سی نڭ رئیسی هم ریالنی مکتبینڭ فخری
ناظری مشهدی عبدالعلی عبداللەاوف نڭ
٣١ نچی غینواردە دارفنادن داربقاغە رحلت
اینکانلگن «یڭی حقیقت»کە خبر بیرەلر.
مرحومنڭ جنازەسن اوزاتقاندە، شهرنڭ
معتبرانندن، مسلمان وخرەستیانلردن بیك
کوب کشی حاضر بولغان. شهرنڭ ناچالنیگی
ژوپرانسکی اونلاب قازاق ایلە رسمی صورتدە
اوزاتورغە کیلگان.
ریالنی مکتبینڭ دیریکتوری، معلم
وشاکردلری هم شهر مکتبندەگی معلم وشا-
کردلر همەسی جنازەدە حاضر بولغانلر.
جنازە اوستندە ریالنی مکتبینڭ دیریکتوری
مرحومنڭ گوزل خدمتلری حقندە اوزونغنە
بر نطق سویلەگان. مرحوم هیچ بر تعلیم
وتربیە کورمەدکی حالدە، اوزینڭ فطری
عقلی آرقاسندە، تعلیم وتربیەنڭ لزومن
آڭلاب، مسلمانلر آراسندە علوم ومعارف
طاراتو یولندە بیك کوب خدمت ایتکان،
مال ایلە کوب اعانە ایتکان.
فقط شول عقل طبیعی آرقاسندە، شهر
ادارەسی رئیسلگینە هم ریالنی مکتبینڭ
فخری ناظرلغینە صایلانوب، بتون شهر اها-
لیسینڭ احترامن موجب بولغان.
شونڭ اوچون خلق خدمتینە عمرن صرف
ایتکان بو قهرمانی ایڭ معتبر شهر قارتلرندن
آلوب، مکتب شاکردلرینە قدر صنق کوڭل
ایلە اوزاتقانلر.

استودینتلر آراسندە - کییفدە دیکابر
چووالولرینە اشتراك ایتکان ٢٠ استودینت
اونیۋیرسیتیتدن چغارلغان. ١٤٨ استودینت
گوبیرناتور طرفندن عفو ایتلگان.
سودا وتجارت وزارتی تحت نظارتندە
گی همە عالی مکتبلردە اوقونڭ اوّلگیچە تر-
تیب ایلە بارغانلغن خبر ایتەلر. فقط درس
طڭلارغە کیلوچیلرگنە اوّلگیگە قاراغاندە
بر آز کیمرەك ایکان.
معارف وزیری چووالولرغە اشتراك
ایتکان اوچون پیتربورغ اونیۋیرسیتیتدن
٦٧، موسکۋانقدن ٧٥، خارکفنقدن-١٤،
نوۋوراسیسکی نقدن-٦١، کییەنکدن-٤٠،
ۋارشاۋانقدن-٢٨ استودینتنی چغارغان.
دۋورەنلر - پیتربورغدە بو کونلردە
دۋورەن جمعیتلرینڭ ییدنچی اسییزدلری
بولوب اوتدی. اوچنچی دوما یهودیلرگە بعض
ایرکنچیلکلر بیرورگە تلەب یاندقلری حالدە
بونلر، بالعکس، قصونی طاغی دە آرتدرورغە
قرار بیردیلر. مثلا، یهودیلرنی دولت خد-
متلرینە هم عسکری خدمتکە بتونلەی آلماسقە،
روس اوقوچیلری ایلە یهودی اوقوچیلرن
برسن برسندن آیرورغە، چیرتا آسیدلوستینی
قالدرورغە هم یهودیلر حقندە نیندی
قصنقیلقلر بار همەسن اوّلگیچە قالدرورغە
قرار بیرگانلر.

حاجیلر حقندە - بو کونلردە کنجەدە
مسلمان حاجیلرینە یاردم جمعیتینڭ گوبیر-
ناتور تحت ریاستندە مجلسلری بولغان.
ایڭ اوّل، مسلمان حاجیلرنڭ چیککان جفالری
حقندە طبیب کانستانوف داکلاد یاصاغان.
مسئلەنی مذاکرە قیلغاننڭ صوڭندە مجلس،
حاجیلر حقندەغی همە نظاملرنی یاڭادن
قاراب چغونی هم حاجیلرنی فقط فیدوسیە
آرقلی غنە ییبەروب، آندە حاجیخانە
صالونی هم فیدوسیە کارانتینندە صالناطو-
رغان یاڭا مسجدکە یاردم ایتونی حکومتدن
اوتنورگە قرار بیرگان. هم بواش آرتندن یورو
اوچون مخصوص بر کامیسیە صایلانغان. صوڭرە
شولوق مجلس، بخارانڭ یاڭا امیری سید
علیم جان تورە جنابلرینە تختکە اوطرو مناسبتی
ایلە تبریك تیلیگرامی ییبەرگان. هم حاجیلرنی
حمایە جمعیتن اوز حمایەسینە آلونی بخارا
امیرندن اوتنورگە قرار بیرگان.

دوما رئیسی - دولت دوماسینڭ رئیسی
گوچکوف، پادشاه حضرتلری یانینە قبول
ایتلوب دومانڭ اشلەگان اشلری واشلەیە-
چك اشلری حقندە داکلاد یاصاب، پادشاه
حضرتلری ایلە بر ساعت یارم قدر مصاحبە
قیلو شرفینە نائل بولدی.

تیفلیس - ریئون یلغەسینڭ طاشووی
سببلی تیمریوللرنی آرشین یارمدن آرتغراق
صو باصقان. تیمر یوللری بویندەغی صا-
قچیلرنڭ نی حالدە ایکانچیلکلرندن بردە خبر
یوق. پویزلر یورمی.

زلزلە - آلماتیدە ١٤ نچی فیۋرالدە
کوندز هم کیچ خیلی قوّتلی گنە زلزلەلر
بولغان. شولای دە قورقشودن باشقە ضرر
بولغانلغی معلوم توگل.
چیلیك اسملی یلغەنڭ یوغاری طرفندە
طاو ایشلوب توشوب یلغەنی کومگان.

تنتو وحبس.

ادارەمزگە آلنغان خبرگە قاراغاندە پیرم
ولایتی بوگوسلوفسکایا شاخنادە امام ابراهیم
افندی یونسف نڭ مکتبندە ١١ نچی فیۋرالدە
تنتو بولوب، معلملردن عبدالرحیم سلیموف
حبسکە آلنغان. مکتبدە موجود کتاب وگا-
زیتەلر مصادرە قیلنسەدە، حکومتکە خلاف
نەرسەلر چقماغان. تنتو وحبسنڭ سببی
حاضرگە معلوم توگل.

تورلی خبرلر.

بابرویسکیدە اعضالرن بوزوب صالدا-
تدن قالوچیلردن ٣٢ کشی حبس قیلنغان.
بونلرنڭ کوبسینڭ اشارەبارمقلری کیسلگان.
گرچە بارمقلری بولماسەدە، اوّل اوچ آی حبسخا-
نەدە یاتقرلوب، صوڭندن همەسی صالدات خد-
متینە بیرلەچکلر.

بیتولیندزی اسملی شهردە هر کوننی
چومادن بیش یوزلەب کشینڭ اولوب طور-
غانلغن خاربیندن خبر بیرەلر. پالیتسیە
بتونلەی اولوب بتکان. شهردە هم شهرنڭ
اطرافندە دورت مڭلەب اولك یاتا ایکان.

سیناتور گارین نڭ تفتیشی ایلە حکمگە
بیرلگان اینتیندانتلرنڭ اشلری بو کونلردە
موسکۋا عسکری محکمەسندە قارالا باشلاندی.

دولت دوماسندەغی بودژیت کامیسیە
سینڭ رئیسی نڭ خبر بیرووینە قاراغاندە،
بویل راصخوددن ٣،٤١٩،٦٨٨ صوم داخود
آرتوب قالاچقدر.

«حکومت هم دوما» نام بر مقالەسی او
چون، موسکۋادە «اوترو راسسی» گازیتە-
سینە ٥٠٠ صوم اشتراف صالنغان.

ۋلادیکافکازدە صاگویش اسملی آولدە
ایمانا جیغاندە خلق ایلە استراژنیکلر آرا
سندە نزاع چغوب ایکی آرادە آطشوغە سبب
بولغان. بر پراپرشیك، ایکی استراژنیك
هم ایکی اوچیتل مجروح بولغانلر.

کافکازدە اونیۋیرسیتیت یاصاو اوچون
باکو شهر دوماسی یارتی میلیون تعیین
ایتەرگە قرار بیرگان.

اربندە زراعت مکتبی یانغان. اوت
اچندە بر شاکرد یانوب اولگان.

تیفلیسدە ایکی نامعلوم آدم طراموای
دیریکتورینڭ معاونن آتوب اوتروب
قاچقانلر.

اربت یارمینکەسندە، کون ایلە صاتو
ایتوچی ۋیاتکین اسملی تومەن بایی اعلان
افلاس قیلغان. قولدەغی مالینە قاراغاندە
بورچی ٣٠٠ ملڭ صومدن آرتق ایکان.

قزان خبرلری

گوبیرناطورنڭ قایتووی - قزان
گوبیرناطوری استریژیفسکی جنابلری ١٣ نچی
فیۋرالدە پیتربورغدن قایتوب، اوزینڭ
لوازملرن ادا قیلورغە کرشدی.

تعلیم عمومی حقندە - شهر ادارە
سینڭ قزاندە اوقونی عمومی یاصار اوچون،
آقچە صوراب، معارف وزارتینە مراجعت
ایتکانلگی یازلغان ایدی. بو کونلردە قزاندە
روسلرنڭ ٧٠ دانە اوقو خانەلرینە ١٩١١ نچی
یلنڭ غینوارندن باشلاب، هر یل ٣٠٨١٠
صوم آقچە بیرلەچگی حقندە معارف وزا-
رتندن رسمی صورتدە جواب کیلدی. اوشبو
اوقوخانەلرنڭ همەسندە ایللیشەر بالا او-
قورغە تییشلی. معارف وزارتی اوشبو
آقچەنڭ مصارفدن آرتقانن اشکولالر بنا
اینواشلرینە طوتارغە قوشقان. شهر ادارەسی
اوقوخانەلر بنا ایتو اوچون دە آقچە صوراغان
ایدی. معارف وزارتی بوطوغریدە اوچیلیشنی
ساۋیتنڭ فکری صورالغاندن صوڭرە اشکولالر
نڭ بنالرینە صرف ایتلەچك آقچەنڭ بیشدن
دورت اولوشن بیرورگە ممکن بولاچغن اعلام
قیلغان.

چوما حقندە - یوللر ادارەسینڭ باش
طبیبی دیسەتوف جنابلری چوماغە قارشی
طور ومقصودی ایلە آمورغە تعیین قیلنغان
ایدی. اول بو کونلردە پیتربورغە باروب
قایتدی. دیسەتوف ١٧ نچی فیۋرالغە قدر
حفظ صحت اشلری ایلە مشغول بولغاندن صوڭرە
پیتربورغە سفر قیلدی. دیسەتوف جنابلری
پیتربورغدە چوماغە قارشی طورو خصوصندە
بر نیچە مرتبە لیکسیە اوقویاچق هم ٢٢ نچی
فیۋرالدە طاعونغە قارشی طورورغە چارەلر
طابو حقندە آچلاچق اسییزدگە اشتراك ایتە-
چك. نهایت ٢٨ نچی فیۋرالدە حفظ صحت
فرقەسی ایلە برگە آمورغە سفر قیلاچق.

اعانەلر - ییدی صو ولایتندە زلزلەدن
ضرر کورگان کشیلر فائدەسینە صادق حاجی
علیکایف خدمتکار وپریکازچیکلرندن ١٣
صوم ٥٠ تییین، صاتش شاکردلرندن ٥ صوم.
محمدفاتح شریپف دن ٣ صوم، عبداللە شماسف

زمانندە کرەستیانلرنڭ بیرخوجەلرینە مربو-
طیتلری دخی دە آرتدی. ١٧٢٧ نچی یلدە
کرەستیانلرنڭ نیدایومکەلرن آلپاوتلردن
تولەتدرگە یاصالدی. ١٧٣١ نچی یلدە جان
باشندن آلوناطورغان آقچەنی دە آلپاوتلردن
تولەتدریلە باشلادی. آننا ایوانوۋنا پادشا-
هلغی زمانندە، کرەستیانلرنڭ نیدایومکە
لری اوچون آلپاوتلرنی زندانغە یابا باشلا
دیلر. خزینە قاشندە آلپاوتلرنڭ مسئول
بولولری، آنلرنڭ کرەستیانلر اوستندە
خوجەلق قوّتلری آرتوغە سبب بولدی.
پیتر ثانی زمانندە کرەستیانلرگە اوز ارا-
دەلری ایلە عسکرلککە کرو منع ایدلدی.
١٧٣٠ نچی یلدە کوچمی طورغان ملك آلو
ممنوع بولدی. ١٢٣٦ نچی یلدە آلپاوتنڭ
رخصتندن باشقە کسبکە چغو منع ایدلدی.
نهایت ١٧٤١ نچی یلدە یلیزاۋیتا پیتروۋنا
تختکە اوطرغان زمانندە کرەستیانلرنی
صداقت ایلە آنط ایتودن دە توشوروب قالد-
رلدی. ١٧٦٠ نچی یلدە عدل خدمت ایتمەگان
کرەستیانلرنی سبرگە نفی بلدقیلورغە آلپا
وتلرغە حق بیرلدی. آلپاوتنڭ رضالغندن
باشقە بورچقە آقچە آلو کرەستیانلرگە ممنوع
بولدی. یکاتیرینە ایکنچی زمانندە آلپا-
وتلرنڭ قوّتی دخی دە آرتدرلدی. ١٧٦٥-٦٦
نچی یللردە کرەستیانلرنڭ چووالولرندن
صوڭ کرەستیانلرنڭ قباحتلکلری اوچون
آنلرنی سبرگە ییبەرگنە توگل حتی کاطرغە
ییبەرگەدە آلپاوتلرغە حق بیرلدی. هم
کرەستیانلرنی اوزلری تلەگان وقتدە صالداتقە
بیرگە اختیار بولدی. ١٧٦٧ نچی یلدە
آلپاوتلر اوستندن شکایت قیلو حقلری
بترلدی. آلپاوتلرنڭ کرەستیانلرنی صا-
تارغە هم آنلرغە اختیار بیررگە حقلری
بولسە، ریکروت جیغان وقتلردە آنلرنی
آکسیون ایلە صاتونی هم اوزن اوزی تربیە ایتە
رگە مقتدر بولماغان قارت وضعیف کشیلرنی
آزاد قیلونی زاکون منع قیلدی. یکاتیرینا
ایکنچی زمانندە اوق کرەستیانلرنی آزاد
قیلو فکری قوزغالغان بولسەدە، صوڭندن
اول فکرندن قایتوب کرەستیانلکنی دخی دە
آرتدردی. آننڭ زمانندە ٤ یوزمڭ قدر
پادشاهلق کرەستیانلری آلپاوتلر قولینە
بیرلدی. پادشاهلق اوبروکلری ١٧٦٨ نچی
یلدە ٢ صوم تعیین ایدلوب ١٢٨٣ نچی یلدە
٣ صومغە یتکرلدی. کرەستیانلرنڭ حالی
آورایغاچ کرەستیانلر آراسندە قاچوب
کیتولر بیك کوبەیدی. بونڭ ایلە کورەشو
حکومت اوچون دە آلپاوتلر اوچون دە چیتن
بولدی. حکومت بو قاچقنلرنی قایتارر اوچون
آنلرغە بوش خزینە ییرلرینە اورنلاشورغە
اورنلر بیردی. ایکنچی طرفدن کریپاستنوی
لقنڭ آغرلغینە پروتیست اولارق کرە-
ستیانلر آراسندە چووالولر بولوب آلپا-
وتلرنی اوترولر بولدی. اورتا روسیەدە
کرەستیانلرنڭ نق چووالولری پیتر ثالث
زمانندە اوق باشلانغان ایدی. یکاتیرینە
ایکنچی تختکە کیچوب زاکونلرنی اوزگارتو
حقندە کامیسیە جییو خبری چقغاچ چووالولر
یاڭادن قوّتلەندی. ٧٤-١٧٧٣ نچی یللردە
پوگاچوف فتنەسی بتون شرقی روسیەنی
قاپلاب آلوب ملڭ یارم قدر آلپاوت
شول فتنەگە قربان بولدیلر. بوندن ماعدا
آلپاوتلرنڭ جانلرینە قصد ایتولر سیرەك
بولسەدە بولوب طورادر ایدی، مثلا: مو-
سکۋا گوبیرناسندە ٥ یل اچندە اوتوزلاب
واقعە بولدی. پاۋیل پیترۆۋیچ تختکە او
طرغاچ، «یاڭا پادشاه کرەستیانلرغە آزادلق
بیرەچکی بولا ایکان لکن آلپاوتلر بوڭا
رضا بولمیلر ایکان» دیگان خبرلر چقدی،
بو خبرنڭ چغوی اون ایکی گوبیرنادە کرە-
ستیانلرنڭ چووالولرینە سبب بولدی. فتنە
طبیعی باصدرلدی. آننڭ صوڭندە ١٧٩٧ نچی
یل ٣ نچی آپریلدە کرەستیانلرنی یکشنبە
کونلرندە اشدن آزاد قیلوایلە فرمان چغار-
دی. اصلدە بواش یاخشی بولسەدە لکن
کوب ییرلردە عملگە تطبیق ایدلمدکندن
کرەستیانلر اوچون کوب ییڭللك بیرمەدی.
ایمپیراتور پاۋیل زمانندە خزینە کرە-
ستیانلرن خصوصی قوللرغە بیرو همیشە دوام
ایتدی. آننڭ زمانندە ٢٦٥ ملڭ کرەستیان
آلپاوتلر قولینە بیرلدی. ایمپیراتور
آلیکساندر اوّل، کرەستیان اوله شونی بتردی.
آننڭ پادشاهلغینڭ اوّللری کرەستیانلرغە
کوب ییڭللکلر ایدلورگە تلەنگانلکنی
بلدرە درایدی. ایمپیراتور آلیکساندر اوّل دە
کریپاستنویلرنی آزاد قیلو حقندە کوب
فکرلر یورتدی. ١٨٠٨ نچی یلدە آلپاوتلرنڭ
کرستیانلرنی کاطرغە ییبەرەآلو حقلری بتر-
لدی. ١٨١١٠ نچی یلدە آنلرنی سبرگە ییبەرو
حقوقلری بترلدی. لکن ١٨٢٢ نچی یلدە
یاڭادن یاڭارتلدی. ١٨٠٤ نچی یلدە، کو
بچیلری برکنلگانگە اوچ یل اوزماغان
کرەستیانلرنی ریکرودلقغە بیرو حقوق
بترلدی. صوڭرە کشیلرنی یالغزغنە هم ییر-
سز یارمارکەلردە طورکلردە صاتو هم صاتارغە
وکالتلر بیرو منع ایدلدی. بو اشلر همە-
سیدە ایمپیراتور برنچی آلیکساندرنڭ
پادشاهلغینڭ اوّلگی یارتیسندە ایدی.
آندن صوڭغی یارتیسندە اوزگارشلر بولما-
دی. کرەستیانلرنی آزاد قیلو فکرلریدە
طوقتالوب قالدی. کرەستیانلرنی آزاد قیلو
خبرلری ایمپیراتور نیکالای پاۋلوۋیچ زمانندە
یاڭادن طارالدی. بو خبرۋالوگدا، پسکوف،
اسمولینسکی، کورسکی هم کییف گوبیرنا-
لرندە کرەستیانلرنڭ چوالولرینە سبب بو-
لدی. شول حقدە ١٨٢٦ نچی یلدە ١٢ نچی
مایدە بو خبرلرنڭ درست توگللگن بیان
ایدوب مانیفیست چقدی هم شول یلنڭ
٩ نچی آوگوستندە فتنەگە سببچی بولغان
کشیلرنی حربی محکمە ایلە حکم ایتەرگە فرمان
بولدی. کرەستیانلرنڭ قاچولری بو مسئلە
حقندە تدبیرلر قیلورغە حکومتنی مجبور
ایتدی هم ١٨٢٧ نچی یلدە ناۋاراسیەغە قا
چقان کشیلرگە (آنلر آندە بیك کوب بولغانلر)
خوجەلرینە قایتماسقە امر ایدلدی. ١ گردە
آندی قاچقان کشی بارلغی سیزلسە، کرەستیان
خوجەسینە ایرلر اوچون ٢٥٠ خاتونلر اوچون
١٥٠ صوم آقچە تولەرگە امر ایدلدی. شولوق
یلدە ٥٠ یاشندن یوقاری بولغان کرەستیان
لرنی سبرگە ییبەرو هم سبرگە ییبەرگان
کشیلرنی بالاچاغا وخاتونلرندن آیر وحقوقی
بترلدی. هم شول یلدە کرەستیان باشینە
$4\frac{1}{2}$ دیساتینەدن دە کیم ییر بیرمەو تعیین
ایدلدی. ١٨٣٣ نچی یلدە کرەستیانلرنی
آیروب صاتو منع ایدلدی. ١٨٤١ نچی یلدە
ییر صووی بولماغان کشیلرگە کرەستیانلرنی
صاتوب آلو ممنوع بولدی، ١٨٤٢ نچی یلدە
آلپاوتلرنڭ کرەستیانلرگە جزا بیرو حقلری
تعیین ایدلدی. آلپاوتلر، حقوقدن محرو-
میتلی موجب بولمی طورغان جنایتلردەگنە
کرەستیانگە جزا بیررگە حقلی ایدیلر.
بوندی جنایتلردەدە قرقدن آرتق روزگا
اون بیشدن آرتق طایاق ایلە صوغارغە،
ایکی آیدن آرتق حبس ایدرگە آلپاوتنڭ
حقی قالمادی. جنایت بیك مهم بولغاندەغنە
آلپاوت جنایتکارنی اسمیریتلنی دومغە
اوچ آیغەقدر یابدرغە هم آریستانتسکی
روطقە ٦ آیغەقدر یابدرغە حقلی ایدی.
١٨٤٤ نچی یلدە کرەستیانلرگە اوچ آیرمالی
قامچیلر ایلە جزا بیرو بترلدی. بو تدبیر-
لرنڭ هیچ برسی کرەستیانلرنی طنچلاتوغە
فائدە بیرمەدی. آڭا قاراب آلپاوتلرنڭ
جانلرینە قصد ایدولر کیمومەدی، بلکە
بالعکس دائم آرتا باردی. پادشاه کرەستیا-
نلرنی آزاد ایتو فکرینە چنلاب کرشدی
لکن آننڭ اول فکری یوقاری درجەلیلر
آراسندە ممنونیتنی موجب بولمادی. کرە-
ستیانلرنی آزاد قیلو ایکنچی بوون پادشاه
لقغە قالدی. نهایت ایمپیراتور آلیکساندر
ثانی پادشاه بولغاچ کرەستیانلرنی آزاد
قیلورغە اجتهاد ایتوب کرەستیانلرنی آزاد
قیلو حقندەغی پالاژینیەغە ١٨٦١ نچی یل ١٩ نچی
فیۋرالدە امضا قیلدی. ٥ نچی مارتدە کرەستیانلر
نڭ آزاد قیلنغانلقلری شادلقلر ایلە اعلان
ایتلدی.

ومحمدجان ولیشف دن ایللیشه‌ر تیین اعانه اداره‌مزگه طابشرلدی. آنلر اوچون ۷نچی فیوْرالدن بیرلی اداره‌مزده جییلغان اعانه نڭ باریسی- ۷۲صوم ۵۰تیین بولدی.

شهر دوماسی.-شهر دوماسینڭ ۱۵نچی فیوْرالدہ بولغان مجلسندہ ایڭ اوّل تیمر یول کوپری هم یاگا تیمر یول حقندہ مذاکره بولدی. شهر رئیسی بیکیتف بو طوغریدہ سویله‌گان نطقندہ ایدل آرقلی صالناچق کوپرنڭ نیگزی قورولغانلغن هم اوشبو کوپر تمام بولغاندن صوڭره قزان شهرینڭ اقتصاد وتجارت جهتندن ترقی ایته‌چه‌گن اعلام قیلدی. صوڭره ییکاتیرینبورغه صالنورغه فرض قیلنغان تیمر یول حقندہ سویله‌دی. - «اگرده یاگا تیمر یول قزانیلرغه موافق ره‌وشدہ صوزلسه، قزان ولایتی اوچون بیك کوب فائده‌سی بولاچق. لکن بونڭ اوچون بیك کوب قوّت صرف ایته‌رگه لازم. قزاننڭ کوندہ‌شی اولان نیژنی شهری یاگا یولنی طوغریدن طوغری مالمژ آرقلی ییبه‌رورگه فرض قیلا. آنلرنڭ لائحه لری بوینچه صالنغان تقدیرده سبر یولی قصقاراق بولغانغه کوره مقصودلرینه ایرشو لری بیك یاقن احتمال. فقط بواورندہ بزگه امیدلی بولغان اش شوندہ‌درکه، مذکور یولنی مالمژ آرقلی صالورغه اویلاغان شرکتنڭ اعضالری نامعلوم آدملر. آنلر اوزلرن موسکوْا بایلری دیب آتاسه‌لرده، آقچه‌لری بارلغی بوتونله‌ی معلوم توگل. یاگا یولنی بزنڭ مقصودچه صالورغه تله‌گان موسکوْا قزان تیمر یولی جمعیتی ایسه، اوزینڭ اشلری ایله هر قایده معلوم.

اگرده تیمر یول اوچون، موسکوْا-قزان تیمر یولی جمعیتی امتیاز آلسه، بزگه هر جهتدن فائده‌لی بولاچق. تیمر یولنڭ وْاگزالی مهندسلر له‌پونفلرنڭ لائحه‌لری بوینچه شهر اچندہ، اگرده یاگا یول جنوب طرفندن راق صالنسه حاضرگی وْاگزال یانندہ بنا ایتله چك. وشونڭ ایله برابر پریستانلر شهر طرفندن اصلاح قیلنغان تقدیرده یاگا یولنی ایدل ایله طوتاشدرو اوچون، بر طارماق‌ده ییبه‌رله‌چك» دیدی. شهر رئیسی حاضرگه هیچ بر شرکت طرفندن قوّتله‌میچی طورورغه کیره‌ك، دیب سویله‌گان ایدی. دوما موسکوْا-قزان تیمر یولی یاغن قوّتله‌ودن حاضرگه سکوت ایتوب طورورغه هم بو طوغریدہ پیتربورغه وکیللر ییبه‌رونی کیچکدرورگه قرار بیردی.

صوڭره دوما تیمر یول کوپرن وجود که چغارورغه مساعدہ قیلغانلقلری اوچون، پادشاه حضرتلرینه بر آغزدن تشکر تیلیگرامی ییبه‌رورگه قرار بیردی.

شهر رئیسی. شهر باشلغی بیکیتف جنابلری پیتربورغدہ چوماغه قارشی طورو حقندہ آچلاچق اسییزدگه اشتراك ایتو اوچون، کیتکان ایدی. آنڭ لوازمن ادا قیلو شهر اداره‌سی اعضالرندن مفتاح الدین ایمانقولف جنابلرینه طابشرلدی.

قاچقنلر فرقه‌سی.- بو آراده قزان اویه زنده نامعلوم قاچقنلرنڭ آوللرغه هم یولدہ یوروچیلرگه هجوم ایتولوی حقندہ پالیتسه اداره‌سینه خبر آلنغان ایدی. خصوصا قزاندن ۸ چاقرم مسافه‌ده‌گی پوبیدیلوْا آولینه قاراقلرنڭ بیك زور ضررلر کیترگانلکلری معلوم بولغان ایدی. اویه‌ز پالیتسه‌سی بایتاق طرشوب قاراسه‌ده، قاچقنلرنڭ ازلرینه توشه آلماغان. نهایت یاشرن پالیتسه اداره‌سی آنلرنی ازله‌رگه آگینتلرن چغاروب ییبه‌رگان ایکان. آنلر قاچقنلرنڭ پوبیدیلوْا آولی یانندہ‌غی اورمانده زیمله نکه‌لر قازوب طورغانلقلری حقندہ خبر آلغانلر. آندن صوڭ یاشرن پالیتسه ناچالنیگی، ایله بیك کوب استراژنیك هم پالیتسه‌یسکیلر باروب، ۳ زیمله‌نکه‌ده طوروچی ۸ ایر هم ٤ خاتوننی قولغه آلغانلر. آنلرنڭ زیمله‌نکه‌لرن کره‌ستیانلر بلمه‌گانلر. قار ایله قاپلانغان بولغانلقدن، بلنورلك بولماغان. زیمله‌نکه‌لرده‌گی میچلرنڭ طروبالری ده کورنمه‌گان. پالیتسه‌یسکیلر آنلرنی صوقماق بوینچه باروب طابقانلر.

قاچقنلرنڭ برسی قزان میشچانی زایتسف ایکان. اول ۱۹۰۸نچی یلدہ صوکونیده صوسنوفسکی‌نڭ یورطینه هجوم ایتوده متهم بولغان ایدی. باشقه‌لرینڭ کم ایکانلکلری حاضرگه معلوم توگل. آنلرنڭ همه‌سن حبسخانه‌گه یاوب قویدیلر.

سودا خدمتکارلری جمعیتی

۳نچی فیوْرالدہ کوپیچسکی کلوب زالندہ جمعیت فائده‌سینه یاصالمش اسپکتاکلدن کیلگان حساب.

واردات.

بیلیتلر صاتلمش	٤٣٢ صوم		٨٠	ت
پروگراما »	٣	٠	٢٥	ت
قانفیتتی »	٣	٠	٤٧	ت
تورلی کشیلدن اعانه	٤١	٠	٧٠	ت
جمعسی	٤٨١ صوم		٢٢	ت

مصارف:

کوپیچسکی صابرانیه‌گه توله‌ندی	٤٠ صوم ٠٠
کروچینین‌گه اوینچیلرغه توله‌ندی	٧٥ صوم ٠٠
بلاگاتوْاریتلنی مارکلر آلندی	٢٦ صوم ٢٥ت
آفیشه باصوهم یابشترو هم رازنوسکه وباشقه واق راسخوطلر	٣٤صوم ٣٧ت
بارسی	١٧٥صوم ٥٢ت

توتقان راسخوط چیکرلوب صاف فایده جمعیت فایده‌سینه قالمش ٣٠٥ صوم ٧٠ تین.

مدیر مسئول: آ. ف. کیشنیر.

محترم یولدز اداره‌سینه!

توبه‌نده‌گی جوابنی غزیته‌ڭزغه درج ایتوویگزنی اوتنه‌بز. اصابت محرری چغتای افندیگه جواب:

یولدز جریده‌سنڭ ٦٤٦نچی نومیرندہ بزگه یازلغان آچیق خطنی اوقوب بز شاق قاتدق. چونکه! بزنڭ قیلغان نالوژبز چغتای افندی ایتکانچه ملڭ نسخه اصابت حسابنه توگل بلکه آثار بیرلگان بشقه کتابلر بله‌ن برگه ٤٤نسخه اصابت حسابنده‌در.

بناءً علیه چغتای افندینڭ اول مراجعتی حقسز طابابز. اگر چغتای افندی بوسوزندہ اصرار ایتسه دوخونی صابرانیه‌غه مراجعت ایدرگه مجبور بوله‌چقبز طبیعیدر.

یول اداره‌سی

اداره‌دن جوابلر.

بوگلمه اویه‌زی ایدکی قریه‌سندن یازوچیغه: امضاگز بولمادقندن مکتوبگز اعتبارغه آلنمی.

کریم قارلی جنابلرینه: درست، اش سز ئه‌یتکانچه. لکن آنی گازیته‌گه یازوایله گنه فائده چقمی.

زویه باشی قریه‌سندن یازوچی ع. افندیگه: قاضینڭ آرقان ایله باللرنی قیناون گازیته‌ده یازوایله هیچ فائده چقمی. آنڭ ایله گنه طییوب بولماس، کشی قیناوچیلرنی محکمه‌لربیك یاخشی ادبکه اویره‌ته‌لر.

محمد عارف امیرفکه: «فصل الخطاب» رساله‌سینه قارشی یازغان مقاله‌ڭز باصلمی.

به‌رلی باش قریه‌سندن یازوچیغه: مکتوبگز درج ایدلمی.

برازولقده ع. م. غفورف جنابلرینه: «یول» کتبخانه‌سندن شکایت قیلوب یازغان مکتوبلرگزدن اوزونی درج ایدلمی.

ناشر ومحرری: احمدهادی مقصودی.

عرب تلی.

عرب تلی اهل اسلامنڭ دین تلی بولسه‌ده مسلمه لردن آنی بلوچی بیك آزدر. حال بوکه مسلمانلرنڭ مرشکر ودعالری عربچه‌در. جمعه‌لرده اوقولغان خطبه‌لرده عربیدر. اگرده بو خصوصده برنه‌ی‌ه‌ل چقماسه‌ایدی، مسلمانلرنڭ یوزدن طوقسان طوغزی نمازده نی اوقوغانینی وخطبه‌لرده نیلر سویله‌نگانینی قیامتکه قدر بلمی باراچق ایدی. آیت وحدیثلرنڭ معنالرینی بلوچی بیگره‌کده آز بولاچق ایدی. بای مسلمانلر عربستانغه حجگه بارالر. عربچه بلمه‌دکلرندن عربلر ایله هیچ بر سوز سویله‌شه آلمیلر.

بونڭ سببی شول: اوّلده مدرسه‌ده اوقوماغان کشیلر عربچه هیچ بله آلمیلر ایدی. حاضر دنیا باشقاردی. «شفاهیه» اسملی کتابنی آلوب بوش وقتلرده قاراشدرغان کشیلر عربچه بله باشلیلر بلگان صاین هوسلری آرتا. دردلی کشیلر شفاهیه‌دن باشلاب هوسله‌نوب اوقی اوقی عربچه‌نی بیك کوب بله‌لر. مذکور کتاب درس درس ایتوب بولوب ترتیب قیلنغان. هردرسی برتییندن یوز درسی برصومدره.

هرکون بره‌رگنه درس قاراغان کشی‌ده قش بوینچه بوکتابنی اوقوب چغاچقدر. بوکتاب سایه‌سنده عربچه‌گه برتوشنگان کشی آنی طاشلامیدر. عربی کتابلر اوقوب وعربچه گازیته‌لر اوقوب مطالعه‌سنی همان آرتدرادر. البته کوب سوز آراسنده بلمه‌گان سوزلری‌ده اوچری طورغاندر. لکن لغاتکه بر توشنگاچ معناسی آڭلاناغان سوزلرنی لغات کتابلرندن قاراب بلو بیگلدر.

عربچه بلو اوزتلمز وادبیاتمز اوچون‌ده لازمدر. بوزمانده چغا طورغان کتاب وگازیته‌لرنڭ یارطیسی عربی عباره‌لر ایله طولغانی هرکمنڭ معلومیدر.

پیچه‌ن بازارندہ آپانایفلر یورطندہ

صلاح الدین مقصودی

دکانندہ کون ماللری هم آیاق کییملری آرزان بها ایله‌ن صاتلمقدہ.

قزاندہ بازار بهالری:

۱۷نچی فیبرالده

	صوم	تیین
یلقی یال، قویرق ایله	٧صوم	٥٠تیین
قوری صغر پوطی	١٥	—
چی صغر پوطی	٥	٥٠
قوری باشماق پوطی	١٤	—
چی باشماق پوطی	٤	٨٠
ویه‌تکه یاباغه	٤	—
آبویکه قوری پوطی	٢٢	—
چی آبویکه پوطی	٩	—
آلوی قوری پوطی	١٤	—
آلوی چی پوطی	٥	—
صارق تکه‌سی	—	٦٠
?ری صارق روسکی	١	—
بیرکالسکی صارق	١	٢٠
تکه	—	٦٠
جال قوری پوطی	١٠	—
?ل قوری پوطی	٢٠	٢٢
?رسق	١	٦٠
آق قویان	—	٢٢
روساك قویان	—	٤٠
بال قویان	—	٧
آق تیین	—	٢٠
قار	١	٨٠
ولکی قزل	١١	—
آص	١	٧٠
باشکه لادنکه	٥	—
موتی ظای	٣	—
آق کزه‌ن	—	٦٠
قاره کزه‌ن	١	٤٠
بوری	٥	—
سیاب مای پوطی	٧	—
چی مای پوطی	٤	—
آدش اونی	—	٧٠
ویاقی صولی	—	٤٦
امیرکانسکی صولی	—	٥٠
صارق ایتی پوطی	٣	٨٠
صغر ایتی پوطی	٣	٤٠
قوی مای پوطی	٨	٤٠
شیکر پوطی	٥	٦٠
آق مامق	٤٠	—
سیری مامق	٣٦	—
قاربونی ایری	٦	—
قاربونی واق قاوریسز	١٠	—
ماچی تیریسی	—	٢٣
ات تیریسی ایری	—	٤٠
صوصار	١٠	—
قومکی	٤٣	—

بیرله‌در مانوفاکتوریا گالانتیرینی سودا اوچون کیبت. صوکوننی اصلاباداه، برنچی پاپیریچنی اورامدہ، پکالکین یورطندہ.

صاتوب آلامز

ایسکی ریزینکه کالوش، ایسکی اویق هم بییه‌لیلر

طارغاوای دوم برادران کریمفلر قزانده هم اوفاده.

آدریس: Казань, Уфа, Каримовымъ.

یولدز کتبخانه‌سی

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۲) (معلم ثانی) اصول تحریکیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای عربیدر. بو الفبانی معلم اول‌لی اوقوب تمام ایتکان باللرغه قرآننی درست وتیز اوقومغه توشندرمك اوچون تعلیم ایدلور. بونڭ آخرنده (۳۰) قدر قسقا سوره‌لر باللر اوزلری طانوب اوقوراق درجه‌ده ایری حرف وحرکات ایله آچق شکلده طبع ایدلمشدر. بر آی اچنده بو الفبانی اولندن آخرینه قدر اوقوغان باللرغه طوغری قرآن کریمنی تعلیم قیلنا باشلانور. حاضرده (٥) نچی باصماسی نشر اولندی بهاسی (٧)تییندر.

۳) (قرائت) بوکتابده قرائت عربیه وتجوید قرآن حکملری بیك آچق صورتده بیان قیلنمشدر. استاذدن قرائت ایتمه‌گان وعلم تجویدنی اوقوماغان کشی‌ده بو کتاب ایله قرائتینی درستله‌مك ممکندر. ایکنچی باصماسینڭ بهاسی (٦) تییندر.

بوکتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

محمود بن ابراهیم غفورف

قزانده پیچان بازارندہ تخوینسکی پیرائولکدہ عبیداللین پادؤوریه‌سندہ.

کیبتمزده ایرلر اوچون هر تورلی یخشی کلاپوشلر قاراکول هم بکا مودا ایله چیلوب اشله‌نگان یفك قاما قریلی بورکلر خاتونلر اوچون هر تورلی انجلی، چن کنیتیللی صوڭغی مودا ایله اشله‌نگان قالفاقلر، کاتنناشیلر، ایرلر هم خاتونلر اوچون هر تورلی چیتك کاوشلر هم باشماقلر هر وقت صاتلمقده‌در.

زاکاز قبول ایدلوب تیزلك ایله اولگورتوب بیرله هم صومینه ۲۵ تیین زادانکه ییبه‌رگان کشیلرگه پوچته ایله‌ن کوندرله‌در.

صوراوچیلرغه پریسکورانت بوش ییبه‌رله.

Адресъ: Казань, Махмуду Ибрагимовичу Гафурову.

اعلان

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده یاوْروپا اصولنده اشله‌نگان مسلمان قازلقلارینڭ کارخانه‌سی ۱۳نچی دیکابردن رسمی صورتده آچلوب هر تورلی قازلقلارنی صاتماغه باشلادی. کارخانه‌مزنڭ قازلقلاری تمیزلك اهمیت بیرلوب حفظ صحت که موافق صورتده حاضرلندیکوندن محترم مسلمان قرداشلرمزنڭ مشتری اولارق ممنون بولولرنده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده استکا کشیلردن هر تورلی زاکازلر قبول ایتله وچیتدن صوراتوچیلارغه صومینه ۲۵ تین زاداتکه ایله نالوژ ایتوب بده یباره‌لدر.

تله‌گان کشیلرگه پریسکورانت بوش یباره‌لدر.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

مشهور قزان ماگنیتیزوری فیدرالؤویچ سیتنیکف پیتربورغه کیته‌چك وآندن طوغری، پیرم ولایتی نادیژدینسکی زاؤودقه کیتوب ۲۰نچی فیوْرالدن ۲۰نچی آپریلگه قدر شونده اقامت قیلاچقدر. خبرله‌شو اوچون آدریسلرمذکور زاؤودده امام حمیداللین اسمینه یازلورغه تییش.

آکوشیرکه، ماسساژیستکه هم چچك صالوچی. بلغارده ۱٦نچی نومیرده

قزانده ایڭ یخشی نومرلو
«بلغار» مسافرخانه‌سی
برادران رمضانفلرنڭ
پیچان بازارندہ. کازاکوفلر یورطندہ.

همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله، پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایلر اوچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر.

نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر اوچون خدمتکارلر اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زور زالده هروقت مسلمان، روس وترکیه غزیته وژورناللاری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هرتورلی مینیرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷٤۸

فیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزازوستاکه سنده زور آلطون میدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت

آرزان بها ایله صاتلمقده‌دور:

چن کنیتیل هم یفك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشلیب بیرورگه زاکاز قبول ایته‌مز.

صومینه ۲۵ تیین زادانکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوب‌ده هیچ توقفسز ییبه‌ره‌مز.

سودامزنڭ باشلانووی ۱۸٦۸ سنه‌ده تیلیفون نومری ۷۷۱.

عین الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخوینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینیه‌مز پیچه‌ن بازارندہ مسجد آستندہ

یارمینکه‌لرده:

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوز کیبتمزده ۱۲چی و۱٤نچی نومرلرده. اربته‌گا ستینی رنده. بوکمه، مینزه‌له، برای، اوفی، استرلی طاماق، مه‌له‌ه‌ی، سمبر، جالی وغیرلرده.

آدریس: Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.

Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ — مطبعهٔ کریمیه قزان. — Электро-Лито Типографія и Словолитня Т. Д. „Бр. Каримовых“ Казань.